

Muzikos vadovėlio „Vieversys“ III klasei rankraščio turinio

R E C E N Z I J A

I. BENDRA INFORMACIJA

Pavadinimas	Vieversys	Leidykla	Šviesa
Autorius (-iai)	Ingrida Bertulienė Rūta Girdzijauskienė Vitalija Valeikienė	Paskirtis	Muzikos vadovėlis 3 klasei su kompaktine plokšte

II. BENDRAS VADOVĖLIO RANKRAŠČIO TURINIO APIBŪDINIMAS. IŠVADA APIE VADOVĖLIO RANKRAŠČIO ATITIKTĮ PAGRINDINIAMS REIKALAVIMAMS

Vadovėlis „Vieversys“ 3 klasei yra tęstinis ir toliau plėtojantis muzikos pažinimo klausimus, numatytus pradinio ugdymo bendrojoje programoje. Medžiaga yra tikslingai orientuota į muzikos mokymo 3 klasėje specifika: metodus, moksleivių amžių, interesus ir kt. Vadovėlio metodinė koncepcija išlaiko ŠOK serijos vadovėliui būdingą struktūrą ir išdėstymą, taip pat integruojasi su kitais dėstomais dalykais, todėl yra šiuolaikiška ir patraukli. Visa medžiaga sujungta į 3 ciklus, kuriuose pristatoma 31 tema. Vadovėlio vizualinis motyvas – paukštis Vieversys, kuris sujungia mokymosi medžiagą ir yra tarsi pagalbininkas mokiniui. Paukštelio motyvas yra sutartinis ženklas, kuris žymi mokymosi užduotis skirtas atlikti septynias muzikos pamokų veiklas. Teminiai ciklai baigiami apibendrinančiomis pamokomis „Vieversio laišakai“, kuriose sudaromos galimybės mokinimas pasitikrinti savo žinias, įsivertinti, apibendrinti. Knygos pabaigoje įdėtas papildomas muzikinis repertuaras, skirtas solfedžiavimui, ritmavimui, grojimui fleita. Tai tikėtina leis mokytojui lengviau diferencijuoti užduotis, gabesnieji mokiniai turės galimybę tobulintis savarankiškai. Muzikavimo repertuaras išsiskiria kūrybinių užduočių gausa, originaliomis autorinėmis melodijomis, kurios skirtos vokalinėms pratyboms, instrumentiniam muzikavimui, solfedžio gilinimui. Autoriniai muzikiniai pratimai specialiai pritaikyti kiekvienai pamokai, vientisai sujungia dėstomas temas, pagilina mokinių muzikos teorijos suvokimą. Vadovėlyje pateikta medžiaga integruoja su kitų dėstomų dalykų tematika: pasaulio pažinimu ir stebėjimu, istorijos bei laikmečių suvokimu, pasakojama apie muzikos reiškinius įvairių Europos šalių muzikiniame palikime ir čia pat gretinami lietuvių etninės muzikos bruožai, atskleidžiami Lietuvos etnografiniai regionai, liaudies muzikos pavyzdžiai. Žavi dainelių repertuaras, kuris išsiskiria novatoriškumu ir yra sudarytas išskirtinai iš lietuvių autorių kūrybos, taip pat liaudies dainų, bei tautiško pagrindus skatinančių V. Kudirkos, Maironio, J. Naujalo giesmių. Pamokų medžiagoje

[Handwritten signature]

pateikiamos šio amžiaus grupės mokiniams aktualios temos apie muziką ir jos sąsajas su kasdieniu gyvenimu: pristatomi žymiausi pasaulio muzikiniai teatrai ir gretinami šalia mūsų esantys Lietuvos teatrai – skatinama pažinti savo miesto kultūros įstaigas. Susipažinama su įvairiais muzikos instrumentais, jų grupėmis, orkestrais. Susipažinama su muzikinio tetaro žanrais. Taip pat analizuojama įvairi muzika, sukurta pačių mokinių ar kompozitorių, skirtingų laikmečių ir šiuolaikinė muzika, skambanti per radiją, transliuojama per televiziją ir liaudies muzika, perduodama iš kartos į kartą.

Pagrindiniai vadovėlio koncepcijos principai: mokinių muzikinės veiklos aktyvumas, kūrybinis mokymosi pobūdis, orientacija į savos muzikinės kultūros pažinimą, sociokultūrinis muzikinės veiklos kontekstas. Vadovėlyje dėstoma medžiaga grindžiama patraukliomis ir trečiokams suvokiamomis vaizdinėmis iliustracijomis, praktinės muzikinės veiklos pavyzdžiais, kūrybinėmis idėjomis. Tai, tikėtina, darys įtaką mokinių muzikinių žinių suvokimui ir įsisąmoninimui per patrauklų ir žaismingą mokymosi procesą. Mokinys, naudodamasis vadovėliu, gebės mokytis tiek pamokoje, tiek savarankiškai namuose. Mokytojas ras idėjų ir kūrybinių minčių temų plėtojimui, mokinių saviraiškai. Visa tai teigiamai išskiria šį vadovėlį iš kitų šiuo metu naudojamų mokyklose vadovėlių.

Vadovėlio rankraštis atitinka pagrindinius reikalavimus:

- 1) Vadovėlis yra skirtas konkrečiam ugdymo koncentrai – trečiai klasei, kurioje tęsiama 1-oje ir 2-oje klasėje įgyta muzikinė patirtis bei plėtojami pažinimo klausimai reikalingi tolesniam muzikiniam ugdymui(si). Vadovėlio turinys yra orientuotas į besimokantįjį – atitinka trečiokų amžiaus grupės ypatumus ir poreikius, yra šiuolaikiškas bei patrauklus.
- 2) Vadovėlis turi tinkamą mokymuisi metodinę sąrangą (medžiagą Bendrosiose ugdymo programose apibrėžtam turiniui perteikti, užduotis žinioms ir gebėjimams įgyti, priemonės pažangai ir pasiekimams įsivertinti). Jame pateikiama aktuali vaizdinė, informacinė medžiaga. Ugdomi ne tik muzikiniai gebėjimai, bet ir gebėjimas naudoti įvairias mokymosi strategijas. Vadovėlio struktūra, medžiagos pateikimo būdai padeda mokiniams mokytis.
- 3) Atitinka pagrindines demokratinės visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes, yra nešališkas lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų atžvilgiu. Nemažas dėmesys skiriamas tautinės savimonės bei tarpkultūrinės kompetencijos ugdymui. Savo pilietinį, kultūrinį ir tautinį tapatumą saugoti ir stiprinti padeda rėmimasis savo tautos etninėmis tradicijomis, kultūriniais, muzikiniiais pavyzdžiais – integruojamos Lietuvos etnografinių regionų dainos, iškiliausios tautinės giesmės, pvz., V. Kudirkos „Tautiška giesmė“, J. Naujalio „Lietuva brangi“ Visas muzikinis repertuaras – išskirtinai

lietuviškas. Vadovėlio turinys atitinka pagrindines demokratinės visuomenės vertybes ir neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisiniams aktams.

III. VADOVĖLIO RANKRAŠČIO TURINIO VERTINIMO ASPEKTAI

1. Vadovėlio tinkamumas mokyti.

Vadovėlis atitinka Bendrąją pradinio ugdymo muzikos programą, jam būdingas kūrybiškas bei šiuolaikiškas muzikinių žinių perteikimas, integruotas su praktine muzikine veikla. Užduotys skirtos dalykinės muzikinės kompetencijos ugdymui: teorinių žinių, muzikavimo įgūdžių, bei vertybinių-kultūrinių nuostatų formavimui. Vadovėlyje pateikiama 31 tema jungiama į tris dalis, ciklus (trimestrus), ir visose laikomasi bendros struktūros. Vadovėlis atitinka BUP numatomus mokinių pasiekimus.

Vadovėlio medžiaga apima visas BUP numatytas veiklos sritis: mokinių muzikinę raišką, muzikos klausymąsi, apibūdinimą ir vertinimą, muzikinę veiklą socialinėje kultūrinėje aplinkoje, realizuojamą atliekant įvairias dainavimo, grojimo, muzikos klausymo, kūrybos užduotis, kurios yra nuosekliai ir išradingai pateiktos tekstinėje ir vaizdinėje informacijoje, autorinėse muzikinėse kompozicijose.

Vadovėlyje pateikiamos užduotys ir veiklos yra tinkamos įvairių poreikių mokinių ugdymo diferencijavimui. Vadovėlio prieduose pateikiamos papildomos užduotys, skirtos įvairioms skirtingų poreikių mokinių muzikinėms veikloms. Medžiaga įvairi, tinka įvairiems mokymosi stiliams: vizualiniam, audialiniam, kinestetiniam. Temos pradžioje pateikiami uždaviniai orientuoja į pagrindinius pasiekimus, siūloma ir sunkesnių ir lengvesnių užduočių. Individualizuojant galima kai kurių užduočių atsisakyti arba atvirkščiai – jas plėtoti. Siūlomos užduotys įvairioms socialinėms formoms – muzikavimui individualiai, poromis ar grupėmis. Mokymosi turinys aktualus pradinukų amžiaus tarpšniui, paimtas iš mokiniams pažįstamo konteksto, orientuotas į jų patirtį.

Vadovėlio kalba aiški ir logiška, atitinka šios amžiaus grupės mokinių ypatumus. Nurodymai ir informacija pateikiami taisyklinga, paprasta, besimokantiems suprantama kalba.

Visa mokomoji medžiaga pateikiama vaizdžiai ir aiškiai akcentuojant mokiniui svarbiausius dalykus. Parenkant vaizdinę medžiagą, vadovaujamosi principu, kad iliustracijos nėra tik knygos puošybos elementas. Kiekvienas piešinys teikia tam tikrą informaciją, todėl visos vadovėlio iliustracijos atlieka vieną iš trijų funkcijų: yra savarankiškas informacijos šaltinis; papildo, pratęsia pateikiamą muzikinę informaciją; vaizdžiai iliustruoja, paaiškina dėstomas mintis, skatina kontekstų pažinimą. Vadovėlyje pateikiama daug patrauklių ir

informatyvių nuotraukų, piešinių, iliustruojančių muzikos kūrinis. Aiškiai ir tinkamai formuluojami klausimai skatina mąstyti, analizuoti bei gilintis į mokymosi turinį.

Vadovėlio medžiaga tiksli, dalykinių klaidų nepastebėta.

2. Vadovėlio tinkamumas mokytis.

Vadovėlyje pateikiama medžiaga ir informacija skatina mokinių susidomėjimą, motyvuoja norą ieškoti, pažinti ir mokytis. Informacinis aparatas, muzikos terminų, tarmiškų žodžių paaiškinimai, užduočių formuluotės sudaro sąlygas mokiniui dirbti savarankiškai. Žaidybinės užduotys, menų integracijos metodai žadina mokinių kūrybiškumą, saviraišką. Kiekvienoje temoje pateikti kūrybiniai klausimai, muzikinės užduotys skatina mokinius stebėti ir apmąstyti savo bei klasės draugų pažangą.

Išvada. Autorių grupės vadovėlis „Vieversys“ 3 klasei yra tikslingas, kūrybiškas ir patrauklus bei atitinka pagrindinius vadovėlio turiniui keliamus reikalavimus, išdėstytus „Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo mokymo priemonėmis tvarkos aprašo“ 5 punkte (Žin., 2009, Nr.61-2450), atliepia bendrąsias pradinio ugdymo muzikos programas, todėl yra rekomenduojamas leidybai.

Recenzentė

Lina Viršilienė

